

Rezultati MB PHARE 2006 projekta: Unaprjeđenje statistike zdravstvene skrbi – nefinacijski pokazatelji

Urelija Rodin

Hrvatski zavod za javno zdravstvo

Ključne riječi: zdravstvena statistika, EUROSTAT; MBPHARE

U okviru pretpriprave MB PHARE programa 2006 provodi se standardizacija hrvatskog nacionalnog statističkog sustava sa standardima Europske unije, a uz tehničku i novčanu potporu Europske unije.

Jedan od projekata u kojem je tijekom 2009. godine trebalo utvrditi mogućnosti dostave traženih zdravstveno-statističkih podataka prema statističkom uredu Europske unije (Eurostatu) je projekt "Unaprjeđenje statistike zdravstvene skrbi – nefinacijski pokazatelji" (Data Collection Project – Improvement of Health Care Statistics – non expenditure data ili DCP14-non expenditure). Prema utvrđenim obvezama između Državnog zavoda za statistiku i Eurostata, za usklađivanje područja statistike zdravstvene skrbi - nefinacijskih pokazatelja je određen kao nositelj DCP14-non expenditure projekta Hrvatski zavod za javno zdravstvo.

Zdravstveno-statistička istraživanja koja Eurostat u koordinaciji s drugim tijelima Europske unije ima namjeru uvesti kao obvezno izvještavanje u članice Europske unije su u velikom dijelom slična ili ista kao i za potrebe izvještavanja prema drugim međunarodnim organizacijama. Nacionalne statistike najčešće prikupljaju puno veći broj podataka i pokazatelja u odnosu na tražene, ali metodološke razlike među zemljama kao i metodološke razlike među međunarodnim organizacijama često onemogućavaju međunarodnu usporedivost prikupljenih podataka. Stoga se na međunarodnom planu provode značajni napor u međusobnom usklađivanju. Za Hrvatsku je od posebnog interesa usklađivanje zdravstvene statistike sa zahtjevima Eurostata i Svjetske zdravstvene organizacije kojima dostavljamo najveći broj podataka i/ili pokazatelja u odnosu na obveze prema drugim međunarodnim tijelima.

Glavni ciljevi DCP14- non expenditure projekta su bili:

- poboljšanje kvalitete podataka koji se već dostavljaju u Eurostat
- pilot istraživanje o mogućnosti dostave podataka za nefinancijske zdravstvene pokazatelje koji se zasad rutinski ne prikupljaju u zdravstveno-statističkom sustavu Republike Hrvatske.

Projektom su obuhvaćeni podaci o zdravstvenim djelatnicima, bolničkim resursima (krevetni kapaciteti u stacionarnom dijelu bolnica i dnevnim bolnicama), postojećoj medicinskoj opremi visoke tehnologije u bolnicama i izvanbolničkim jedinicama te određenim medicinskim postupcima u stacionarnom dijelu bolnica i dnevnim bolnicama. Projekt je proveden tijekom 2009. godine u cjelokupnom zdravstvenom sustavu, a obuhvaćene su sve zdravstvene jedinice (bolnice, poliklinike i ambulante) neovisno o tome imaju li ili nemaju ugovor o provođenju zdravstvene zaštite sa zdravstvenim osiguranjem.

Rezultati DCP14 su sljedeći:

- proveden je pregled svih zdravstveno-statističkih podataka prema definiranim istraživanjima (ljudski resursi, krevetni kapaciteti i drugi resursi zdravstvenih ustanova)
- utvrđene su razlike između postojećih podataka i izvještajnih zahtjeva Eurostata
- definicije za određene podatke i/ili pokazatelje su usklađene s Eurostatovim definicijama
- provedeno je informiranje o potrebi usklađivanja na cijelom području Hrvatske te na web stranici Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo
- provedeno je pilot istraživanje s prikupljanjem podataka koje Eurostat traži, a u hrvatskom zdravstveno-statističkom sustavu se dosad nisu prikupljali
- napravljen je prijedlog novih zdravstveno-statističkih istraživanja ili dopune postojećih zdravstveno-statističkih istraživanja usklađen s Eurostatovim zahtjevima

Vezano uz razlike između nacionalnih zdravstveno-statističkih istraživanja i Eurostatovih zahtjeva napravljene su određene izmjene u prijedlogu godišnjeg programa statističkih aktivnosti za 2011. godinu u području statistike o zdravstvenim radnicima te statistike o krevetnim kapacitetima zdravstvenih ustanova u stacionarnom smještaju i dnevnim bolnicama. Budući da se do sada nisu

rutinski, a niti posebnim istraživanjima prikupljali podaci o medicinskoj opremi visoke tehnologije u svim zdravstvenim jedinicama (bolnicama, poliklinikama, ambulantama, trgovačkim društvima koja obavljaju zdravstvenu djelatnost) predloženo je novo zdravstveno-statističko istraživanje. Predloženo je i novo zdravstveno-statističko istraživanje o ograničenom setu medicinskih postupaka iako neki od podataka postoje u rutinskom zdravstveno-statističkom sustavu Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje. Važno je istaći da HZZO prikuplja ove podatke iz ugovornih subjekata, a cjelokupni zdravstveni sustav danas ima veliki broj zdravstvenih jedinica koje obavljaju zdravstvenu djelatnost bez ugovaranja sa zdravstvenim osiguranjem. U rutinskoj statistici ne postoje nikakvi raspoloživi podaci o broju i vrsti medicinskih postupaka koji se u tim ustanovama provode kao ni o njihovoj opremljenosti.

Opširniji rezultati pilot istraživanja su detaljno opisani u drugim člancima Hrvatskoga časopisa za javno zdravstvo. Međutim, za sva istraživanja treba istaknuti nekoliko zajedničkih obilježja:

- njihova uspostava ili dorada je potrebna ukoliko želimo uskladiti postojeći sustav prikupljanja i dostave podataka s članicama Europske unije odnosno Eurostatovim zahtjevima i na taj način postati međunarodno usporedivi u zdravstvenoj statistici
- za svako istraživanje je potrebna tehnološka potpora koju nije moguće ostvariti bez novih financijskih ulaganja (ljudske resurse koji će ih provoditi, računalnu podršku, korištenje licenciranih međunarodnih nomenklatura i sl.)
- sva ova istraživanja su od izuzetne važnosti i na nacionalnoj razini u svrhu boljeg i učinkovitijeg planiranja provođenja zdravstvene zaštite i razvoja zdravstvenog sustava (planiranja radne snage u zdravstvu, planiranja bolničkih kapaciteta, planiranja ulaganja u skupu medicinsku opremu)

Provedeno pilot istraživanje pokazuje da zdravstveno-statistička istraživanja mogu postati snažan alat za donošenje racionalnih zdravstveno-političkih odluka o stvarnim potrebama u određenim zdravstvenim ustanovama za vrlo skupom medicinskom opremom, ovisno o korištenju iste kao i o provedenim medicinskim postupcima i načinu smještaja pacijenata (skupo stacionarno ili jeftinije dnevno-bolničko liječenje, ovisno o potrebama dijagnostike i liječenja) i to na županijskoj tako i na nacionalnoj razini.

Kontakt adresa:

doc.dr.sc. Urelija Rodin
Hrvatski zavod za javno zdravstvo
Rockefellerova 7
10000 Zagreb
e-mail:urelija.rodin@hzjz.hr